

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

2 DÉCEMBRE 1996

Proposition de loi modifiant l'article 9, § 3, de l'arrêté royal du 14 novembre 1993 relatif à la protection des animaux d'expérience

(Déposée par M. Ph. Charlier)

DÉVELOPPEMENTS

Récemment encore, la presse faisait écho de la persistance du trafic d'animaux destiné à alimenter les laboratoires de recherche: les pourvoyeurs de laboratoire ne semblent pas encore avoir cessé leurs activités. Ainsi, on a avancé le chiffre de 3 000 chiens fournis à l'hôpital Erasme en 46 mois, soit une moyenne de 20 chiens par semaine, cela se faisant le plus souvent à l'abri des regards indiscrets, le soir ou le week-end.

Aujourd'hui encore, beaucoup trop d'animaux sont encore inutilement utilisés pour des expériences parfois sans objet et sources de grandes souffrances. Or, lorsqu'une alternative valable existe, l'expérience animale est interdite. Pourtant, en 1994, les chiffres officiels font état de 904 750 animaux sacrifiés par les laboratoires belges (deux tiers de ces animaux étaient des rats ou des souris).

La loi prévoit que les animaux d'expérience doivent être élevés dans ce but. En d'autres termes, sauf dispense, ils doivent avoir toujours vécu sans maître et en chenil. Les raisons en sont plus scientifiques qu'«affectives»: pour assurer la fiabilité des résultats de recherches, il importe que les expériences

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

2 DECEMBER 1996

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 9, § 3, van het koninklijk besluit van 14 november 1993 betreffende de bescherming van proefdieren

(Ingediend door de heer Ph. Charlier)

TOELICHTING

Nog niet zo heel lang geleden heeft de pers gewag gemaakt van het feit dat de sluikehandel in proefdieren voor researchlaboratoria onverminderd doorgaat. De leveranciers van de laboratoria hebben hun activiteiten blijkbaar nog niet stopgezet. Zo zouden er aan het ziekenhuis «Erasme» naar raming drieduizend honden geleverd zijn over een periode van zesenvierzig maanden, wat een gemiddelde van twintig honden per week geeft. Dat handeltje gebeurt veelal 's avonds of tijdens het weekeinde, wanneer er geen pottenkijkers in de buurt zijn.

Ook vandaag worden nog al te veel dieren node-loos en dikwijls zonder specifiek doel gebruikt voor proeven die hevig lijden veroorzaken. Nu is het zo dat proeven op dieren verboden zijn wanneer er andere evenwaardige mogelijkheden openstaan. Dat neemt niet weg dat de officiële statistieken uitwijzen dat de Belgische laboratoria in 1994 904 750 proefdieren hebben opgeofferd. Twee derden ervan waren ratten en muizen.

Volgens de wettelijke bepalingen moeten proefdieren speciaal met dat doel worden gefokt. Behoudens afwijkingen op de regel moeten die hun hele leven hebben doorgebracht in een kennel, zonder baasje. Daartoe worden niet zozeer «affectieve» als wel wetenschappelijke argumenten aangevoerd: om

soient menées sur des animaux «standardisés» (chiens de même race, taille, sexe,...). Ces chiens «fabriqués» dans des sociétés de production d'animaux de laboratoire doivent, en principe, être authentifiés par un tatouage et un certificat de lignage. Cependant, l'arrêté royal du 14 novembre 1993 relatif à la protection des animaux d'expérience, en son article 9, § 3, permet des dérogations à condition que les animaux d'expérience non élevés n'aient pas d'influence sur les résultats et que le laboratoire ne puisse obtenir d'animaux en nombre suffisant auprès des éleveurs agréés (avec conditions sur le bien-être dans l'établissement d'origine). Une telle dérogation encourage cependant les vols d'animaux pour laboratoires.

La présente proposition vise dès lors à remplacer cet article 9, § 3, de l'arrêté royal du 14 novembre 1993, afin d'interdire l'activité des fournisseurs agréés ou non qui approvisionnent les centres d'expérimentation d'animaux non produits dans ce but et donc volés, errants, abandonnés, non identifiés ou dont l'identification est falsifiée, sous le couvert de cet article.

En outre, la proposition vise à permettre un contrôle des centres d'expérimentations par les sociétés protectrices des animaux afin de vérifier l'origine et l'identification des animaux utilisés dans les expériences, et ainsi éviter toute forme d'abus. Afin que n'importe qui se désignant membre d'une société de protection animale ne puisse procéder à cette vérification et afin d'éviter des vérifications tous azimuts et dans le désordre, les sociétés de protection animale désignent par laboratoire une personne censée les représenter.

Grâce au contrôle qui serait ainsi exercé par les sociétés de protection animale de l'origine et de l'identification des animaux entrant dans les laboratoires d'expérimentation, on pourra identifier les pourvoyeurs et laboratoires qui poursuivent leur honteux commerce clandestin d'animaux volés, et on pourra ainsi mettre fin à l'utilisation d'animaux n'ayant pas été élevés pour les expérimentations.

Les expériences inutiles devraient par là-même diminuer et les laboratoires devraient être poussés à utiliser des alternatives valables aux expérimentations animales.

Philippe CHARLIER.

*
* *

betrouwbare onderzoeksresultaten te halen moeten de proeven uitgevoerd kunnen worden op dieren met standaardkenmerken (honden van hetzelfde ras, dezelfde grootte, hetzelfde geslacht,...). Deze honden worden «gefabriceerd» in fokinstellingen voor proefdieren en moeten in principe geïdentificeerd worden met een tatoeage en een bewijs van afstamming. Artikel 9, § 3, van het koninklijk besluit van 14 november 1993 betreffende de bescherming van proefdieren voorziet evenwel in een aantal afwijkingen, op voorwaarde dat het gebruik van niet met het oog op dierproeven gefokte proefdieren geen negatieve invloed heeft op de resultaten van de proef en dat het laboratorium geen of onvoldoende proefdieren kan betrekken in de erkende fokinstellingen. Het legt tevens een aantal voorwaarden op over het welzijn van de dieren op het bedrijf van herkomst. Een dergelijke afwijking werkt echter de diefstal van voor laboratoria bestemde proefdieren in de hand.

Dit voorstel wil dan ook artikel 9, § 3, van het genoemde koninklijk besluit vervangen en zodoende de praktijken verbieden van al dan niet erkende leveranciers die, beschermd door dit artikel, de laboratoria voorzien, niet van met dat doel gefokte proefdieren maar wel dus van gestolen, zwervende, achtergelaten dieren zonder identificatie of met een vervalste identificatie.

Daarenboven wil het voorstel het voor de verenigingen voor dierenbescherming mogelijk maken proefstations te controleren om de herkomst en de identificatie van de proefdieren na te gaan en zodoende allerlei misbruiken te vermijden. Om te voorkomen dat om het even wie zich de status van lid van een vereniging voor dierenbescherming aanmeet en tot die controle overgaat, en voorts ook om te voorkomen dat de controle in 't wilde weg gebeurt, wijzen de verenigingen voor dierenbescherming per laboratorium één vertegenwoordiger aan.

Door de aldus uitgeoefende controle van de verenigingen voor dierenbescherming op de herkomst en de identificatie van de aan researchlaboratoria geleverde proefdieren, wordt het mogelijk de leveranciers en de laboratoria op te sporen die hun schandelijke sluikhandel in gestolen dieren onverstoord voortzetten. Tevens kan er zo een eind komen aan het gebruik van proefdieren die niet daartoe werden gefokt.

Het aantal nodeloze dierproeven zou zo kunnen dalen en de laboratoria zouden ertoe aangezet kunnen worden evenwaardige alternatieven te zoeken ter vervanging van de dierproeven.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée par l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 9, § 3, de l'arrêté royal du 14 novembre 1993 relatif à la protection des animaux d'expérience, est remplacé comme suit :

«§ 3. L'origine et l'identification des animaux entrant dans les laboratoires pratiquant l'expérimentation animale peut être vérifiée par un représentant des sociétés de protection animale, afin de contrôler si cette origine répond aux dispositions de ce chapitre.

Dans ce but, les sociétés de protection animale désignent pour chaque laboratoire d'expérimentation animale la personne censée les représenter.»

Philippe CHARLIER.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 9, § 3, van het koninklijk besluit van 14 november 1993 betreffende de bescherming van proefdieren wordt vervangen als volgt :

«§ 3. De herkomst en de identificatie van de dieren die worden geleverd aan laboratoria die dierproeven uitvoeren, mag worden nagegaan door een vertegenwoordiger van de vereniging voor dierenbescherming om te onderzoeken of die herkomst voldoet aan het bepaalde in dit hoofdstuk.

Daartoe wijzen de verenigingen voor dierenbescherming per researchlaboratorium een persoon aan die geacht wordt hen te vertegenwoordigen.»